

Stafdienst Bestuurszaken

Dirk van de Wiel
Telefoon (036) 5484241
Fax (036) 036-5277341
dvandewiel@almere.nl

Stadhuisplein 1 Postbus 2001300
AE Almere

Evaluatie Almere Kennisstad

Betreft periode t/m 2008

Conform toezegging aan Raad

door Wethouder M.K. Visser op 31-1-08.

Datum toezegging: 31 januari 2008.

Datum

1 november 2008

Almere

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Historie	3
1.3	Doel	3
1.4	Werkwijze	3
2	Projecten	3
2.1	Afgeronde projecten	3
2.1.1	E-boat (elektronisch basisonderwijs Almere)	3
2.1.2	Domotion	3
2.1.3	@pointment (zelfzorg planningsysteem Flevoziekenhuis)	3
2.1.4	Almere Fiber Pilot	3
2.1.5	Abrinet (het hondje)	3
2.2	Recente projecten	3
2.2.1	Diensteninnovatiecentrum EXSER	3
2.2.2	CreatIT in de polder	3
2.2.3	Turing Instituut Almere	3
2.2.4	Smart Work Centers	3
2.2.5	Digitale Wooncoach	3
2.2.6	Veiligheid in en om zorgwoningen	3
2.2.7	Beelden Zeggen Meer	3
2.3	Toekomstige projecten	3
2.3.1	De netwerkschool	3
2.3.2	Medicatieveiligheid	3
2.3.3	Overige initiatieven	3
3	Resultaat	3
3.1	Inhoud	3
3.2	Vorm	3
3.3	Eindoordeel	3
	Bijlage 1 – Historie Almere Kennisstad	3
	Bijlage 2 – Projectenoverzicht	3

1 Inleiding

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

Datum
1 november 2008

Pagina
3/3

1.1 Aanleiding

31 januari 2008 zegt de wethouder van economische zaken aan de gemeenteraad een evaluatie toe van de activiteiten van Almere Kennisstad t/m 2008. Op basis van deze evaluatie kan de gemeenteraad concluderen of de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport zijn verwerkt en de resultaten van de projecten positief zijn. De raad kan zich daarbij uitspreken over de wenselijkheid van een subsidieaanvraag bij de provincie voor een nieuwe tranche IFA-gelden t/m 2010.

In deze evaluatie wordt allereerst de totstandkoming en historie van de stichting belicht (1.2). Vervolgens worden het doel (1.3) en de werkwijze (1.4) beschreven. Kern is een beschrijving van de door Kennisstad Almere gesteunde projecten (2). Tenslotte wordt het resultaat gewogen (3).

1.2 Historie

Mei 2000 dingt Almere mee naar de status van landelijke pilot in het Kenniswijk-initiatief van het ministerie van Verkeer & Waterstaat. Almere wint niet. Onderzoek naar de mogelijkheid om zelfstandig een kenniswijk op te zetten resulteert in de *I-Visie Almere*.

De *I-Visie* stelt dat publieke en private partijen samen innovatieve projecten moeten uitvoeren. De rechtsvorm stichting past bij dit streven naar publiek-private samenwerking. Februari 2003 stemt de gemeenteraad in met participatie in Stichting Almere Kennisstad.¹ Het gemeentelijk aandeel in de financiering is afkomstig uit het meerjaren investeringsplan.

Vanaf medio 2005 worden de activiteiten van de stichting betaald uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO). September 2006 besluit het college het project 'Stichting Almere Kennisstad/Innovatiefonds' voor te dragen bij de provincie voor het convenant IFA.² December 2006 ondertekenen de colleges van Almere en Flevoland het convenant.³ De stichting beheert een innovatiefonds voor de ontwikkeling en cofinanciering van projecten.

¹ Raadsbesluit 27 februari 2003

² Subsidie beschikking 'werk maken van kennis', 20 mei 2008, p. 1

³ Het IFA betreft een investering van € 100 mln. in 10-15 jaar in de verstedelijkingsopgave van Almere.

Fase	Programma	Uitvoering door	Financiering
06-2001 t/m 03-2005	Almere Kennisstad	Gemeente Almere ⁴ en Stichting Almere Kennisstad	€ 3.5 mln. MIP ⁵
04-2005 t/m 06-2005	Overbruggingsfase	Stichting Almere Kennisstad	€ 100.000 gemeente
07-2005 t/m 06-2007	Blijven Innoveren	Stichting Almere Kennisstad	€ 150.000 EFRO ⁶ € 50.000 provincie € 300.000 gemeente ⁷
v.a. 01-2007	Werk maken van kennis	Stichting Almere Kennisstad	€ 1.050.000 IFA 2007 € 1.325.000 IFA 2008

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

Datum
1 november 2008

Pagina
4/3

Zie bijlage 1 voor een uitgebreider overzicht van de geschiedenis van Almere Kennisstad

1.3 Doel

Het doel van Almere Kennisstad is bijdragen aan de economische en sociale ontwikkeling van Almere door toepassing van informatie en communicatietechnologie (ICT). De activiteiten van Almere Kennisstad dragen bij aan:

1. **Economische groei en meer werkgelegenheid:** de stichting steunt projecten die het innovatieklimaat en de technische infrastructuur in Almere versterken, zodat de vestigingsvoorwaarden voor de media en dienstverlenende sector verbeteren.
2. **Betere dienstverlening:** de stichting steunt innovatieve projecten die bijdragen aan betere dienstverlening door bedrijven, instellingen en de gemeente zelf.
3. **Sterker imago:** innovatief gebruik van ICT en digitale dienstverlening versterken het imago van Almere als Kennisstad.

Realisatie van bovenstaande doelstellingen vereist een lange adem. Almere Kennisstad draagt vooral bij aan de ontwikkeling van Almere op lange termijn.

De stichting beperkt zich niet tot economische doelen. De activiteiten bestrijken vier beleidsterreinen:

- Wonen: door ICT woonkwaliteit verbeteren.
- Economie: door ICT het vestigingsklimaat verbeteren en banengroei stimuleren.
- Onderwijs: door ICT het onderwijs verbeteren en toegankelijker maken.
- Welzijn en zorg: door ICT gezondheidszorg, veiligheid en sociale cohesie verbeteren.

Naar aanleiding van het onderzoek van de rekenkamer ligt de nadruk van de stichtingsactiviteiten nu meer op het beleidsterrein economie.

⁴ t/m 10-2003

⁵ Meerjaren Investeringsprogramma van de gemeente Almere

⁶ Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

⁷ Fonds Economische Ontwikkeling

1.4 Werkwijze

De werkwijze van de stichting is sinds de oprichting verschoven. In eerste instantie was de ambitie dat gemeente en bedrijven samen de stichting Almere Kennisstad zouden financieren (publiek-private samenwerking). Afgelopen jaren is het accent echter verschoven naar concrete projecten. De stichting wordt publiek gefinancierd en draagt bij aan de voorbereiding van een project. Andere private en publieke partijen financieren vervolgens de daadwerkelijke uitvoering. Er is dus nog steeds sprake van cofinanciering. Echter niet in de stichting, maar in de projecten. Soms worden de met hulp van Almere Kennisstad geïnitieerde projecten niet of pas later uitgevoerd. Dat is eigen aan het innovatieve karakter.

Almere Kennisstad ondersteunt publieke en private organisaties bij het realiseren van initiatieven. Ze biedt de helpende hand in de cruciale fase waarin ideeën werkelijkheid worden. Organisaties dragen potentiële projecten aan. Deze worden getoetst aan criteria:

- Beleidsterrein wonen, economie, onderwijs of welzijn.
- Inzet van ICT
- Innovatief
- Toegankelijkheid van ICT wordt vergroot.
- Ook andere partijen dragen kennis, capaciteit of middelen bij.

De projecten worden uitgevoerd door bedrijven. Almere Kennisstad controleert, adviseert en ondersteunt bij de realisatie van de projecten.

Door haar bijzondere positie kan Almere Kennisstad partijen bij elkaar brengen en nationale of internationale bedrijven wegwijs maken op de lokale markt. Naast ondersteuning van projecten organiseert de stichting ook seminars waar kennis wordt overgedragen

De activiteiten van stichting Almere Kennisstad worden uitgevoerd door een programmabureau. Dit bureau is samengesteld uit een directeur, secretaresse en communicatieadviseur. Daarnaast voeren enkele *freelance* projectadviseurs werkzaamheden uit voor de stichting. Deze adviseurs beschikken over een goed netwerk op de beleidsterreinen waar de stichting opereert (wonen, economie, onderwijs, zorg en welzijn).

Tot begin 2007 bestaat het stichtingsbestuur uit vertegenwoordigers van publieke en private organisaties die financieel bijdragen aan de organisatie.⁸ Begin 2007 is het stichtingsbestuur omgevormd tot een Raad van Toezicht, directeur/bestuurder en een programmabureau.

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

Datum
1 november 2008

Pagina
6/3

2 Projecten

De essentie van Almere Kennisstad is financiële ondersteuning van projecten. Daarom concentreert deze evaluatie zich op de effecten van de projecten waaraan de stichting heeft bijgedragen:

- Afgeronde projecten (§2.1)
- Recente projecten (§2.2)
- Toekomstige projecten (§2.3)

De evaluatie is niet beperkt tot lopende projecten.⁹ Om het resultaat van Almere Kennisstad te waarderen moeten ook afgeronde projecten worden geëvalueerd. Het ligt immers in de aard van innovatieve projecten dat effecten pas later optreden. Deze afgeronde projecten waren niet uitsluitend gericht op economische resultaten. Almere Kennisstad dient immers ook onderwijs-, zorg- en welzijnsdoelen.

Tenslotte worden ook enkele potentiële projecten beschreven (§2.3). Verdere definiëring, voorbereiding en uitvoering van deze projecten is afhankelijk van een positieve uitspraak van de gemeenteraad over een nieuwe subsidieaanvraag (IFA) voor Almere Kennisstad. Bijlage 2 omvat een overzicht van door Almere Kennisstad gesteunde projecten.

2.1 Afgeronde projecten

- E-boat (elektronisch basisonderwijs Almere (2.1.1.))
- Domotion (2.1.2.)
- Zelfzorg planningsysteem @ppointment (2.1.3.)
- Abrinet (2.1.4)
- Almere Fiber Pilot (2.1.5)

2.1.1 E-boat (elektronisch basisonderwijs Almere)

Initiatiefnemer: bestuurscommissie openbaar onderwijs.

Rol Almere Kennisstad: opzet en medefinanciering.

Kosten: € 4 mln., waarvan € 0.5 mln. door de stichting.

⁸ Gemeente Almere, Zorggroep Almere, Bibliotheek Almere, ROC Flevoland, Institute for Information Engineering, Platform I-city, Hewlett Packard, KPN, woningbouwcorporaties en Inter Acces.

Op basisscholen konden leerlingen alleen *stand alone* computers gebruiken.¹⁰ Deze computers werden beheerd door amateurs (leraren en vrijwilligers). Daardoor waren leerlingen aangewezen op achterhaalde technologie. De schoolbesturen van het openbaar en bijzonder onderwijs ontvouwd het plan om alle basisschoolcomputers aan te sluiten op één centrale computer van Sara.¹¹ De software zou centraal worden ingekocht. In eerste instanties waren scholen huiverig voor deze centralisatie. Nu wordt echter enorm bespaard op inkoop en beheer.¹² Bovenal profiteren leerlingen van de modernste technologie. Ook middelbare scholen hebben hun werkstations inmiddels aangesloten op Sara. Almere is de eerste gemeente waar alle schoolcomputers op één supercomputer zijn aangesloten.

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

Datum
1 november 2008

Pagina
7/3

2.1.2 Domotion

Initiatiefnemer: gemeente Almere.

Rol Almere Kennisstad: opdrachtgever voor het onderzoek.

Kosten: € 510.000, waarvan € 152.000 bijgedragen door de stichting.

TNO onderzocht in opdracht van Amsterdam en Almere de mogelijkheden om met ICT de automobilititeit terug te dringen. Naar aanleiding van dit onderzoek openden enkele bedrijven telewerkkantoren in Almere. Deze kantoren waren geen succes omdat er buiten een werkplek geen andere diensten werden aangeboden. Deze ervaring inspireerde tot het *smartworkcentre* met een breed serviceaanbod (zie 2.2.1). *Domotion* is een voorbeeld van een innovatief project dat geen onmiddellijk effect heeft gehad, maar later alsnog verder is ontwikkeld.

2.1.3 @pointment (zelfzorg planningsysteem Flevoziekenhuis)

Initiatiefnemer: Flevoziekenhuis.

Rol Almere Kennisstad: adviseren en financiële bijdragen aan de realisatie.

Kosten: € 330.000, waarvan € 172.000 bijgedragen door de stichting.

Voorheen kon alleen telefonisch een afspraak worden gemaakt met specialisten in het Flevoziekenhuis. Dankzij *@pointment* kunnen via de ziekenhuiswebsite afspraken worden gemaakt. Patiënten geven daarbij hun gezondheidsklachten aan. Omdat specialisten van tevoren deze klachten kennen, kunnen patiënten beter geholpen worden. Een onverwacht effect van *@pointment* is een scherpe daling van het aantal afspraken waarbij niemand komt opdagen. Het systeem is inmiddels ook door andere ziekenhuizen geadopteerd. Momenteel wordt *@pointment* doorontwikkeld tot elektronisch patiëntendossier.

⁹ Projecten die onderdeel uitmaken van 'werk maken van kennis' en betaald worden uit het IFA.

¹⁰ Een *stand alone* computer 'staat alleen' en is dus niet aan een andere computer gekoppeld en maakt geen deel uit van een netwerk.

¹¹ Computer en netwerkdienstverlener, gevestigd in Almere.

¹² Volgens de evaluatie van de bestuurscommissie openbaar onderwijs lopen deze besparingen op tot € 5 mln (Financiële analyse E-boat, 10 maart 2004, P. 18).

2.1.4 Almere Fiber Pilot

Initiatiefnemer: gemeente Almere

Rol Almere Kennisstad: begeleider en medefinancier van de ontwerpfas

Kosten ontwerpfas: € 432.000, waarvan € 215.999 bijgedragen door de stichting

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

Datum
1 november 2008

Pagina
8/3

Op basis van de door Almere Kennisstad medegefinancierde ontwerpfas besloot de gemeente Almere zelf glasvezel aan te leggen in Markerkant, Randstad, Staatsliedenwijk en Noorderplassen. Andere partijen werden benaderd voor de exploitatie van het net. De financiële resultaten van de pilot vielen echter tegen. Bewoners maakten te weinig gebruik van de via het glasvezelnet aangeboden diensten. In 2009 wordt de pilot afgerond en de balans opgemaakt.

Bij de huidige aanleg van glasvezelnet wordt geprofiteerd van de pilotervaringen. Omdat bewoners destijds niet altijd meewerkten, wordt nu meer geïnvesteerd in voorlichting. Daarnaast moeten bewoners van koopwoningen betalen als ze later alsnog aangesloten willen worden. Dit leereffect is illustratief voor innovatieve projecten. Dankzij de *Almere Fiber Pilot* worden fouten van toen nu vermeden. Het Almeerse bedrijf *Unet* is dankzij de pilot uitgegroeid tot een grote aanbieder van glasvezeldiensten.¹³ Door deze pilot en de consequente inzet vanuit het marktsegment ICT is Almere de eerste grote Nederlandse stad waarvan bijna alle inwoners van een commercieel gerealiseerd glasvezelnetwerk kunnen profiteren.

2.1.5 Abrinet (het hondje)

Initiatiefnemer: stichting Abri

Rol Almere Kennisstad: advisering en medefinanciering

Kosten: € 164.000, waarvan € 68.000 bijgedragen door de stichting.

Abri is een belangenorganisatie voor verstandelijk gehandicapten en hun verwanten.¹⁴ De organisatie signaleerde een schraal voorzieningenaanbod voor verstandelijk gehandicapten. Samen met Almere Kennisstad heeft Abri de website *www.hethondje.nl* ontwikkeld. Via deze site kunnen verstandelijk gehandicapten met elkaar communiceren, spelletjes spelen en kennismaken van activiteiten in de stad. De site is nog steeds succesvol en wordt onderhouden door Abri zelf. Dit project illustreert hoe ICT de zelfstandigheid en het welbevinden van Almeerders heeft bevorderd. Op het eerste gezicht een klein project. Maar voor de gebruikers heeft het grote impact omdat het hun sociaal functioneren versterkt.

¹³ Unet bood tijdens de pilot als eerste glasvezeldiensten (radio, televisie, internet en telefoon) aan. Unet ontving financiële steun van Almere Kennisstad om deze diensten te ontwikkelen.

¹⁴ Almeerse Belangengroep voor Recreatie en Integratie verstandelijk gehandicapten

2.2 Recente projecten

- Diensteninnovatiecentrum EXSER (2.2.1)
- CreatIT in de polder (2.2.2)
- Turing Instituut Almere (2.2.3)
- Smart Work Centers (2.2.4)
- Digitale Wooncoach (5.2.5)
- Veiligheid in en om zorgwoningen (5.2.6)
- Beelden Zeggen Meer (5.2.7)

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

Datum
1 november 2008

Pagina
9/3

2.2.1 Diensteninnovatiecentrum EXSER

Initiatiefnemer: *Knowledge for business-innovation (Bart Nieuwenhuis)*

Rol Almere Kennisstad: financieren haalbaarheidsonderzoek en meefinancieren voorbereidingsfase.

Beleidsterrein: economie

Onderzoek van de provincie Flevoland in 2006 wees op de behoefte aan een *diensteninnovatiecentrum*.¹⁵ Om te kunnen innoveren hebben bedrijven behoefte aan wetenschappelijke kennis. Bedrijven hebben echter moeite om de juiste informatie van kennisinstellingen te krijgen. EXSER⁽¹⁶⁾ helpt bedrijven hierbij.

Haalbaarheidsonderzoek van Almere Kennisstad resulteerde in een businessplan voor een diensteninnovatiecentrum en betrokkenheid van toonaangevende dienstverlenende bedrijven als Rabobank Nederland, AGIS zorgverzekeringen, kopieermachinefabrikant OCE en ingenieursbureau DHV.¹⁷

Het ministerie van Economische Zaken subsidieert EXSER met €1.991.425 (‘pieken in de delta’).¹⁸ De provincie is bereid om in 2008 t/m 2011 eenzelfde bedrag vanuit IFA-middelen bij te dragen. Dit is vastgelegd door Gedeputeerde Staten en Burgemeester en Wethouders in een projectovereenkomst. De bedrijven dragen samen € 40.000 bij aan de voorbereidingskosten, Almere Kennisstad de resterende € 60.000. Een deel van deze voorbereidingskosten betreft feitelijk uitvoeringskosten die ten laste zullen worden gebracht van de subsidie ‘pieken in de delta’. Nu volgt de uitvoeringsfase waaraan het IFA, ministerie van Economische Zaken en bedrijven zullen bijdragen

EXSER heeft medewerkers van kennisinstellingen in dienst. Deze medewerkers helpen bedrijven de juiste kennis in te kopen. Projecten moeten voor 50% door

¹⁵ Het European Service and Innovation Center: een strategische kans voor de Noordvleugel, oktober 2006

¹⁶ Excellence in Services

¹⁷ EXSER: via krachtenbundeling op weg naar excellentie in service innovatie", oktober 2007

¹⁸ Beschikking 17 juni 2008

private partijen worden gefinancierd. Naar verwachting zal EXSER uiteindelijk uitgroeien tot een organisatie van 30 medewerkers.

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

Datum
1 november 2008

Pagina
10/3

EXSER	Bijdrage AKS	Gemeente/ provincie	Rijk/EU	Privaat	Totaal
Ideefase		41.394			41.394
Definitiefase	206.425 (IFA)				206.425
Vorbereidingsfase		60.000 ¹⁹		40.000	100.000
Uitvoeringsfase		1.991.425	1.991.425	4.091.500	8.020.351
TOTAAL	206.425	2.042.743	2.001.349	4.191.500	8.442.017

2.2.2 CreatIT in de polder

Initiatiefnemer: technocentrum Flevoland

Rol Almere Kennisstad: financieren masterplan CreatIT in de polder

Beleidssterrein: onderwijs en economie

De kloof tussen het kennisniveau van leerlingen en de vraag van bedrijven naar praktijkervaring met moderne technologie groeit. Onderzoek in 2007 toont draagvlak voor bedrijfsscholen waar onderwijs en bedrijfsleven samen opleidingsfaciliteiten inbrengen.²⁰ Deze bedrijfsscholen ('leer(werkdoel)centra') zijn grote praktijklokalen waar leerlingen met nieuwe technologieën en machines leren werken.

Almere Kennisstad heeft samen met onderwijsinstellingen en bedrijven een *masterplan* voor een gezamenlijke bedrijfsschool ontwikkeld.²¹ PON Equipment en Mitsubishi vorkheftrucks willen participeren. Niet alleen het beroepsonderwijs profiteert. Ook basis- en middelbare schoolleerlingen worden ingewijd in de wonderen van moderne technologie.

CreatIT wordt getrokken door technocentrum Flevoland.²² ROC Flevoland zal subsidie aanvragen bij het Platform Beroepsonderwijs⁽²³⁾ en het ministerie van Economische Zaken ('pieken in delta'). Realisatie van de gezamenlijke bedrijfsschool hangt af van de honorering van deze subsidieaanvragen.

CreatIT	Bijdrage AKS	Gemeente/ provincie	Rijk/ EU	Privaat	Totaal
Definitiefase	24.228				24.228
Uitvoeringsfase		750.000	2.000.000	1.000.000	3.750.000
TOTAAL	24.228	750.000	2.000.000	1.000.000	3.774.228

¹⁹ Grootste deel betreft feitelijk uitvoeringskosten die subsidiabel zijn. Kosten voor 1 april komen niet voor Pieken in de Delta en IFA in aanmerking.

²⁰ Onderzoek op initiatief van Technocentrum Flevoland, voortvloeiend uit het Regionaal Arrangement ICT & nieuwe media, november 2006

²¹ CreatIT in de polder, januari 2008

²² Technocentra zijn onafhankelijke intermediaire netwerk organisaties die zich richten op het mede oplossen van regionale knelpunten die bestaan tussen het technisch (beroeps) onderwijs en het bedrijfsleven. Er zijn veertien Technocentra in Nederland,

²³ Het Platform Beroepsonderwijs is opgericht door de brancheorganisaties in het beroepsonderwijs om experimenten te stimuleren die leiden tot een beter functionerende beroepskolom

Gemeente Almere

2.2.3 Turing Instituut Almere

Initiatiefnemer: *Emotional Brain*

Rol Almere Kennisstad: financieren projectplan 'Turing Instituut Almere'

Beleidssterrein: Economie (werkgelegenheid), zorg en welzijn.

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

Datum
1 november 2008

Pagina
11/3

De hoeveelheid medische kennis is zo gegroeid dat deze moeilijker toegankelijk is. Onderzoek van de provincie Flevoland wees op de behoefte aan een instituut voor multidisciplinaire informatieverwerking.²⁴ Een zogenaamd '*multi agent* systeem'⁽²⁵⁾ maakt kennis toegankelijk voor wetenschappers en behandelaars.

Met kunstmatige intelligentie worden grote hoeveelheden wetenschappelijke onderzoeksresultaten zodanig bewerkt en gecombineerd dat er uitspraken gedaan kunnen worden over de medische en psychologische kenmerken van individuele patiënten. Diagnosticeren en behandelen wordt daardoor makkelijker. De zorgsector kan zo patiënten effectiever behandelen. Ook andere sectoren kunnen de technologie toepassen. Het Turinginstituut ontwikkelt deze '*multi agent* technologie'.

In opdracht van Almere Kennisstad is najaar 2007 het projectplan 'Turing Instituut Almere' opgeleverd. De oprichting van het Turing Instituut wordt nu voorbereid door de stichting *Valorisation Bridge*.²⁶ In 2008 heeft het ministerie van Economische Zaken een subsidieaanvraag gehonoreerd (Pieken in de Delta). Er is nog discussie met EZ over technische aspecten rond de subsidiebeschikking. Realisatie van het instituut in Almere is afhankelijk van honorering van deze subsidieaanvraag.

Turing Inst.	Bijdrage AKS	Gemeente/ provincie	Rijk/EU	Privaat	Totaal
Ideefase		40.000			40.000
Definitiefase	103.249				103.249
Vorbereidingsfase	172.272				172.272
Uitvoeringsfase		2.000.000 (IFA)	2.000.000 (EZ)	4.108.640	8.108.640
TOTAAL	275.521	2.040.000	2.000.000	4.108.640	8.424.161

2.2.4 Smart Work Centers

Initiatiefnemer: Cisco

Rol Almere Kennisstad: financieren promotie en ontvangen *TelePresence System*

Beleidssterrein: economie

Telewerkkantoren dringen het woon-werkverkeer tussen Almere en Amsterdam terug. In de noordvleugel worden *Smart Work Centers* ontwikkeld.²⁷ Deze centra

²⁴ Academisch Instituut voor Multidisciplinaire Informatieverwerking, december 2006

²⁵ Een multi-agent systeem (MAS) is een systeem dat uit meerdere agenten bestaat die in hetzelfde probleemdomen werken en met elkaar kunnen communiceren.

²⁶ Deze stichting is opgericht door het Almeerse bedrijf Emotional Brain.

²⁷ De ontwikkeling vindt plaats in het kader van het Connected Urban Development programma van het Clinton Global Initiative. Daarin participeren San Francisco, Seoul en Amsterdam in samenwerking met de multinational Cisco Systems. Amsterdam werkt bij de realisatie van Smart Work Centers samen met onder meer de gemeente Almere.

bieden diensten die werknemers van in Amsterdam gevestigde bedrijven nodig hebben: ICT-voorzieningen, kinderopvang, catering en vergaderruimten met *telepresence* faciliteiten. *Smart Work Centers* borduren voort op het project *Domotion* (zie 2.1.2).

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

Datum
1 november 2008

Pagina
12/3

Almere is verantwoordelijk voor het project. Almere Kennisstad heeft de promotiefilm gefinancierd en het door Cisco geschonken *TelePresence System* ontvangen (waarde ca. € 100.000).²⁸ De opening van het smartworkcentrum (19 september 2008) genereerde nationale en internationale publiciteit voor onze stad. Tot dusver zijn de gemeente Amsterdam, ABN/AMRO en IBM klant.

Commerciële organisaties bestuderen momenteel mogelijkheden om op andere locaties in Almere meer *Smart Work Centers* te vestigen. Daarnaast is Almere het voorbeeld voor vestigingen in andere gemeenten.

Smart Work Center	Bijdrage AKS	Gemeente/ Provincie	Rijk/EU	Privaat	Totaal
Vorbereidingsfase	29.360 (IFA)				
Uitvoeringsfase		50.000		250.000	

2.2.5 Digitale Wooncoach

Initiatiefnemer: makelaar Boer Hartog Hoof

Rol Almere Kennisstad: financieren projectplan

Beleidsterrein: wonen

Op een door Almere Kennisstad georganiseerde conferentie (april 2007) bleek behoefte aan ondersteuning bij particulier opdrachtgeverschap (PO). Een interactief systeem (*digitale wooncoach*) helpt particuliere opdrachtgevers bij het complexe proces van een eigen woning bouwen.

In opdracht van Almere Kennisstad heeft een consortium onder leiding van TNO het concept uitgewerkt. Eind september is een projectplan aangeboden aan het college.²⁹ Het systeem kost ca. € 2,5 mln. Het college heeft het concept momenteel in overweging.

Digitale Wooncoach	Bijdrage AKS	Gemeente/ provincie	Rijk/EU	Privaat	Totaal
Definitiefase	95.200 (IFA)				95.200
TOTAAL	95.200				95.200

²⁸ Interne regels bij Cisco Systems bepalen dat deze donatie slechts gedaan kan worden aan not-for-profit instellingen (waaronder niet begrepen overheden).

²⁹ Projectplan digitale wooncoach. TNO, 28 8 2008

2.2.6 Veiligheid in en om zorgwoningen

Initiatiefnemer: Stichting Woonmere en Stichting Paladijn

Rol Almere kennisstad: financieren onderzoeksrapportage

Beleidssterreinen: wonen, zorg en veiligheid

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

Datum
1 november 2008

Pagina
13/3

Kleinschalige woonprojecten voor mensen met bijzondere begeleiding- en zorgbehoeften⁽³⁰⁾ zijn in opkomst. Nadeel van deze woonvorm is dat de fysieke en sociale veiligheid van bewoners moeilijker is te garanderen.

Enkele zorginstellingen hebben Almere Kennisstad gevraagd te onderzoeken hoe met moderne technologie de veiligheid kan worden verbeterd. Paladijn (verstandelijk gehandicapten), WoonMere (ouderen) en het *Digital Life Centre* van het Instituut voor *Information Engineering* waren bij het onderzoek betrokken.

Paladijn zal de bevindingen toepassen: camerasystemen in de algemene ruimtes van het gebouw en toegangscontrole middels video. Dankzij dit project kunnen de bewoners zelfstandiger wonen.

Veiligheid in/om zorgwoningen	Bijdrage AKS	Publiek (gem/prov)	Publiek (rijk/EU)	Privaat	Totaal
Definitiefase	19.951				19.951
Uitvoeringsfase				20.000	
TOTAAL	19.951			20.000	39.951

2.2.7 Beelden Zeggen Meer

Initiatiefnemer: gemeente Almere

Rol Almere Kennisstad: ontwikkelaar en medefinancier

Beleidssterreinen: onderwijs, zorg en welzijn

Onder het programma 'beelden zeggen meer' hangen verschillende projecten: buurt tv, school tv en zorg tv.

Isolectra³¹ heeft technologie voor interactieve televisie ontwikkeld. Isolectra en Almere Kennisstad zijn een verbintenis aangegaan om Almeerse partijen te betrekken in een businesscase om de technologie in de zorgsector toe te passen.

Vanwege personeelsgebrek en vanuit kostenoverweging willen zorgaanbieders graag op afstand diensten verlenen door beeldcommunicatie. Beeldcommunicatie wordt in Nederland nog niet op grote schaal in de zorg toegepast. Het project 'Beelden

³⁰ ouderen, verstandelijk en/of lichamelijk gehandicapten en mensen met een (lichte) psychische aandoening

³¹ onderdeel van de Twentse Kabel Holding

Zeggen Meer' ambieert beeldcommunicatie ook in andere sectoren toe te passen waar het kan bijdragen aan betere dienstverlening en kostenbesparing.³²

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

Datum
1 november 2008

Pagina
14/3

Naast Isolectra en Almere Kennisstad zijn betrokken: Pro Impact (investeerder en producent van communicatieproducten); woonzorginstellingen Humanitas, Triade en Kwintes; woningcorporaties Ymere, de Alliantie en Goede Stede; ProLiving (woondiensten); basisschool de Piramide en het Flevoziekenhuis. Verder is medewerking verkregen van de zorgverzekeraar Agis.

In opdracht van Almere Kennisstad is door M&I Partners een concept van een businessmodel ontworpen en uitgewerkt in een businesscase "Beelden zeggen meer". Deze case wordt op zijn economische haalbaarheid getoetst bij de betrokken partijen.

Beelden zeggen meer	Bijdrage AKS	Gemeente /provincie	Rijk/EU	Privaat	Totaal
Definitiefase	168.295				168.295
Vorbereidingsfase	100.000	100.000		100.000	300.000
Uitvoeringsfase	109.000	583.000	738.000	200.000	1.630.000
TOTAAL	377.295	683.000	738.000	300.000	2.098.295

Inmiddels is door AKS 175.649 euro bijgedragen.

2.3 Toekomstige projecten

- De netwerkschool (2.3.1.)
- Medicatieveiligheid (2.3.2.)
- Overige initiatieven (2.3.3.)

2.3.1 De netwerkschool

Initiatiefnemer: Landelijk Innovatieplatform

Beoogde rol Almere Kennisstad: vooralsnog draagvlak realiseren

Beleidssterrein: Onderwijs

Het landelijk Innovatieplatform heeft o.a. Almere verzocht om te verkennen of er een *netwerkschool* kan worden gerealiseerd.³³ Op een netwerkschool worden de modernste inzichten over onderwijs en organisatiekunde toegepast. Er worden tegen lagere kosten betere prestaties geboekt. De Netwerkschool bereikt dit dankzij effectieve bedrijfsvoering en de inzet van informatietechnologie. Momenteel onderzoekt Almere Kennisstad het draagvlak bij MBO-scholen. Als uit de verkenning volgt dat er draagvlak is, wordt het project nader gedefinieerd.

³² onderwijs, de overheid, woonmarkt, zakelijke dienstverlening en retail

³³ www.denetwerkschool.nl

2.3.2 Medicatieveiligheid

Initiatiefnemer: Almere Kennisstad

Beoogde rol Almere Kennisstad: medeontwikkelaar en medefinancier

Beleidssterrein: zorg en welzijn

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

Datum
1 november 2008

Pagina
15/3

Almere Kennisstad wil onderzoek ondersteunen naar technologie om gebruikers en hulpverleners te alarmeren als medicijnen niet worden ingenomen. Kennisstad heeft een programmaplan gemaakt. Verzekeraar Agis is geïnteresseerd. De beoogde uitvoerder (De Meregaard³⁴) heeft zich teruggetrokken wegens capaciteitsgebrek. De Meregaard kijkt of later alsnog kan worden deelgenomen. De Zorggroep Almere is ook betrokken.

2.3.3 Overige initiatieven

- Almere Kennisstad participeert in een Europees samenwerkingsprogramma met Trikala (Griekenland), Manchester en Brasov (Roemenië). Verwachte opbrengst is € 200.000 tegenover een investering van € 50.000. Almere Kennisstad participeert in het project 'Digital cities: a network for rapid and sustainable ICT regional adoption'.
- Almere kennisstad verkent deelname aan twee projecten waarvoor subsidie bij het ministerie van Economische Zaken ('Pieken in de Delta') is aangevraagd: *CineGrid* (innovatieve projectietechniek) en *ContentHub* (media toegangspoort tot Europa).
- Almere Kennisstad onderzoekt de haalbaarheid van *serious gaming* in het onderwijs en de Openbare Bibliotheek. Bij Serious Gaming wordt computerspeltechniek gebruikt voor educatieve en maatschappelijke doelen. Nederland is koploper bij de ontwikkeling van *serious gaming*. Ook *online* aanbieden van *gaming* via het glasvezelnetwerk wordt onderzocht.

3 Resultaat

Het verband tussen beleid en veranderingen in de samenleving is altijd moeilijk aantoonbaar. Bij innovatie is deze causaliteit nog ongewisser. Kenmerkend aan innovatieve projecten is dat ze niet per definitie succesvol zijn. Dit wordt onderschreven in het rekenkamer rapport.³⁵

Deze evaluatie tracht desalniettemin de activiteiten van Almere Kennisstad op hun effecten te beoordelen. De evaluatie is toegespitst op:

- Inhoud: is gemeentelijke steun aan innovatieve projecten zinvol?
- Vorm: is een stichting de vorm waarbinnen deze steun moet plaatsvinden?

³⁴ www.symfora.nl

³⁵ De balansstad van Kennisstad Almere, rekenkamercommissie kennisstad, september 2007, p. 10

3.1 Inhoud

Het doel van Almere Kennisstad is bijdragen aan de economische en sociale ontwikkeling van Almere door toepassing van informatie en communicatietechnologie (ICT). Deze doelstellingen is bewust abstract geformuleerd: innovatie laat zich nu eenmaal moeilijk kwantificeren.

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

Datum
1 november 2008

Pagina
16/3

Economische ontwikkeling

Ontegengesteld is de economie van Almere sinds de oprichting van Almere Kennisstad sterk gegroeid. De creatieve industrie en ICT-sector zijn tussen 1996-2007 toegenomen met gemiddeld 10% per jaar.³⁶ Beide sectoren zijn goed voor ca. 7.000 banen. Almere neemt daarmee de 6de plaats in binnen de Noordvleugel - voor o.a. Haarlem, Amstelveen en Zaandam. Of deze groei te danken is aan door Almere Kennisstad gesteunde projecten is niet aantoonbaar. Zeker is echter dat projecten als de *Almere Fiber Pilot* werkgelegenheid hebben gecreëerd (bijvoorbeeld *Unet*).

Almere heeft door de projecten van Almere Kennisstad een naam opgebouwd als gemeente die innovatie omarmt. ICT-bedrijven weten onze stad daarom te vinden. Samsung, CISCO, IBM en Sara hebben geïnvesteerd in de *Almere Fiber Pilot* en het breedband Demo Centrum. KPN heeft geïnvesteerd in de glasvezelinfrastructuur voor de Eilandenbuurt en Tussen de Vaarten en de planontwikkeling voor de verglazing van de stad.

Sociale ontwikkeling

De sociale ontwikkeling van Almere laat zich moeilijk in cijfers uitdrukken. De hierboven beschreven projecten hebben zeker direct of indirect bijgedragen aan het welzijn van Almeerders. Van scholieren die *state of the art*-computers kunnen gebruiken (zie 2.1.1) tot verstandelijk gehandicapten die een thuisbasis op internet hebben gevonden (zie 0). Van belang is dat maatschappelijke organisaties vaker ICT toepassen om hun doelstellingen beter te verwezenlijken. Almere Kennisstad ondersteunt daarbij met expertise en financiële middelen.

Conclusie

De activiteiten van Almere Kennisstad hebben bijgedragen aan de groei van de ICT en mediasector – al is het exacte aandeel niet vast te stellen – en het imago van Almere als innovatieve stad onmiskenbaar versterkt. De sociale positie van vele individuele Almeerders is verbeterd door de projecten. De stedelijke samenleving als geheel wordt daar sterker van.

Als Almere serieus werk wil maken van de lokale kenniseconomie, zal ze bereid moeten zijn te experimenteren met publieke middelen. Eendachtig het adagium

³⁶ Cross Media Monitor 2008 die is samengesteld door de stichting IMMovator, TNO en Rabobank.

'Het kan in Almere'. Het is een illusie dat er 100.000 extra arbeidsplaatsen in Almere ontstaan, zonder de lokale economie op verschillende terreinen de helpende hand te bieden. Almere Kennisstad heeft bewezen op het terrein van ICT een substantiële bijdrage te kunnen leveren.

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

Datum
1 november 2008

Pagina
17/3

3.2 Vorm

Resteert de vraag of een stichting het juiste vehikel is om innovatie in de stad te stimuleren. De verwachting in 2003 was dat private partijen financieel zouden participeren in de stichting. Zoals de rekenkamer in haar onderzoek heeft geconstateerd, was deze veronderstelling achteraf gezien naïef. Destijds zagen echter veel overheden toekomst in deze vorm van publiekprivate samenwerking.

Hoewel private partijen geen financiële bijdrage leveren aan de stichting, investeren ze wel in de uitvoering van concrete projecten. Bedrijven dragen dus wel degelijk bij, alleen anders dan destijds voorzien. Ze cofinancieren de projecten, niet de stichting zelf.

De mogelijkheid van financiële participatie is echter niet het enige voordeel van de stichtingsvorm. In tegenstelling tot de stichting zijn gemeentelijke organisaties minder goed in staat flexibel en ongebonden binnen verschillende maatschappelijke en private sectoren te opereren. De snelheid waarmee de stichting succesvol Pieken in de Delta-middelen heeft aangevraagd getuigt hiervan. De stichting onderhoudt zeer veel relaties met uiteenlopende maatschappelijke instellingen en bedrijven. Bovenal kan de stichting slagvaardig opereren omdat ze sneller over geld kan beslissen. Gemeentes zijn ingesteld om publieke taken uit te voeren, niet om innovatie te initiëren en stimuleren. Een zelfstandig opererende stichting is daar beter toe in staat.

Het rekenkamerrapport achtte de relatie tussen gemeente en stichting onduidelijk. De subsidiebeschikking 'werk maken van kennis' heeft de verhouding tussen de gemeente Almere en de stichting geformaliseerd. Allereerst is op basis van de subsidiebeschikking een detacheringovereenkomst opgesteld, op grond waarvan een directeur om niet bij de stichting wordt gedetacheerd.³⁷ Ten tweede is de projectselectie aangescherpt: projecten moeten passen in het economisch actieplan.³⁸ Ten derde is gemiddeld 50% cofinanciering van andere partijen een voorwaarde om projecten te financieren.³⁹ Tenslotte is in de subsidiebeschikking exact vastgelegd wanneer de stichting zich moet verantwoorden.

³⁷ Subsidie beschikking 'werk maken van kennis', 20 mei 2008, art. 2.1.4.

³⁸ Subsidie beschikking 'werk maken van kennis', 20 mei 2008, art. 2.5

³⁹ Subsidie beschikking 'werk maken van kennis', 20 mei 2008, art. 2.5

Conclusie

Zeker is dat er zonder stichting Almere Kennisstad geen aanjager meer is van ICT-innovaties in maatschappelijke sectoren. De structuur van een gemeente is minder geschikt voor deze rol. Bij overheidsoptreden ligt de nadruk op rechtmatigheid, waardoor willekeur wordt voorkomen en voorspelbaarheid wordt bevorderd. Voor innovatie zijn deze kwaliteiten echter minder van belang.

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

Datum
1 november 2008

Pagina
18/3

3.3 Eindoordeel

Of de resultaten van de stichting als positief worden beoordeeld is mede afhankelijk van de persoonlijke overtuiging van de waarnemer:

- Moeten overheden private of maatschappelijke partijen steunen bij innovaties?
- Mogen overheden publieke middelen inzetten voor experimentele projecten waarvan het effect niet bij voorbaat zeker is?

Het college acht stimulering van innovatie onontbeerlijk om de woon-werkbalans van Almere in evenwicht te brengen. Het economisch beleid van Almere is gericht op het creëren van 100.000 extra arbeidsplaatsen voor 2030. Het kansrijke marktsegment ICT zal een substantieel deel van deze groei moeten genereren. Voor deze kwantitatieve en kwalitatieve uitdaging acht het college financiële steun aan innovatieve projecten onontbeerlijk.

Daarnaast is het college van mening dat het gemeentelijk apparaat niet is toegesneden op het stimuleren van innovatie bij maatschappelijke en private organisaties en ook niet om cofinanciering uit de markt te halen. Almere Kennisstad heeft echter bewezen deze rol wel te kunnen vervullen. De stichting heeft afgelopen jaren geïnvesteerd een groot aantal innovatieve projecten. Velen waren succesvol, anderen niet. Maar dat is eigen aan innovatie. Alle projecten hebben echter meerwaarde omdat ze bij hebben gedragen aan de ontwikkeling van kennis die in Almere is ontwikkeld.

Als de stichting alleen zou participeren in projecten waarvan het effect vooraf zeker is, zou ze haar doel voorbijschieten. Het college dicht ICT-ontwikkeling een cruciale rol toe in de economische toekomst van Almere en aanvaard daarom de risico's van het steunen van innovatieve ontwikkelingen. Het college ziet Almere Kennisstad graag haar werkzaamheden continueren t/m 2010 in het kader van de Investeringsimpuls Flevoland-Almere.

Het college is van mening dat de stimulering van innovatieve projecten ook na 2010 gecontinueerd moet worden. De keuze voor de specifieke vorm is na 2010 onder andere afhankelijk van het te bereiken doel, de juridische, financiële en bestuurlijke risico's. De steun aan innovatieve projecten kan eveneens worden betrokken in het

Gemeente Almere

Integraal Afsprakenkader voor de Schaa sprong, waar het creëren van 100.000 arbeidsplaatsen onderdeel van is. Komend jaar wordt duidelijk hoe Almere en het Rijk samen de economische ontwikkeling van Almere zullen stimuleren.

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

Datum
1 november 2008

Pagina
19/3

Gemeente Almere

Bijlage 1 – Historie Almere Kennisstad

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

Datum
1 november 2008

Pagina
20/3

In de geschiedenis van Almere kennisstad zijn vier fases te onderscheiden:

Fase	Programma	Uitvoering door	Financiering
06-2001 t/m 03-2005	Almere Kennisstad	Gemeente Almere ⁴⁰ en Stichting Almere Kennisstad	€ 3.5 mln. MIP ⁴¹
04-2005 t/m 06-2005	Overbruggingsfase	Stichting Almere Kennisstad	€ 100.000 gemeente
07-2005 t/m 06-2007	Blijven Innoveren	Stichting Almere Kennisstad	€ 150.000 EFRO ⁴² € 50.000 provincie € 300.000 gemeente ⁴³
v.a. 01-2007	Werk maken van kennis	Stichting Almere Kennisstad	€ 1.050.000 IFA 2007 € 1.325.000 IFA 2008

Fase 1 - I-visie (juli 2001 t/m maart 2005)

In mei 2000 dingt de gemeente Almere mee naar de status van landelijke pilot in het Kenniswijk-initiatief van het ministerie van Verkeer & Waterstaat. Almere wint niet. De jury ziet onze stad wel als sterke kandidaat. Het college onderzoekt vervolgens of Almere zelfstandig een kenniswijk kan opzetten.⁴⁴ Uitkomst van dit onderzoek is de *I-visie Almere*. 5 juli 2001 stelt de gemeenteraad deze visie vast.

De I-visie wordt geoperationaliseerd door het programma Almere Kennisstad. De gemeenteraad stelt € 3,5 mln. uit het MIP⁽⁴⁵⁾ voor dit programma beschikbaar. De raad machtigt het college om subsidies te verstrekken aan projecten. September 2001 start het gemeentelijk programmabureau Almere Kennisstad met de uitvoering. Bedrijven en publieke organisaties worden opgeroepen om projectideeën aan te leveren. In 2001 en 2002 vinden twee projectrondes plaats.

Volgens de I-Visie moeten publieke en private partijen de projecten samen uitvoeren. In opdracht van de gemeenteraad wordt najaar 2001 samen met andere partijen de initiatiefgroep Almere Kennisstad opgericht.⁴⁶ De bedoeling is dat deelnemende partijen financieel bijdragen. De nota 'Oprichting en bekostiging Stichting Almere kennisstad' (2003) omvat het plan voor een stichting die de

⁴⁰ t/m 10-2003

⁴¹ Meerjaren Investeringsprogramma van de gemeente Almere

⁴² Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

⁴³ Fonds Economische Ontwikkeling

⁴⁴ haalbaarheidsstudie Almere Kennisstad

⁴⁵ Meerjaren Investeringsprogramma van de gemeente Almere

⁴⁶ In de initiatiefgroep Almere Kennisstad zijn de bibliotheek, zorggroep Almere, Instituut voor Information Engineering, de gemeente Almere, KPN telecom, Hewlett Packard en de federatie van woningbouwstichtingen vertegenwoordigd.

projecten van de initiatiefgroep moet overnemen. De stichtingsvorm past bij het streven naar publiek-private samenwerking.

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

Datum
1 november 2008

Pagina
21/3

Februari 2003 stemt de gemeenteraad in met participatie in Stichting Almere Kennisstad.⁴⁷ 1 oktober 2003 wordt het programma onder verantwoordelijkheid van de stichting gebracht. Het restant van de bijdrage uit het meerjaren investeringsplan (€ 800.000) wordt aan de stichting meegegeven als programmabudget. Daarnaast stelt de raad tot en met 2006 € 502.500 beschikbaar.⁴⁸

Fase 2 - Overbruggingsfase

Als de middelen uit het meerjaren investeringsplan opraken ontvangt Almere Kennisstad april 2005 een eerste overbruggingskrediet van € 100.000. Juli 2005 volgt een tweede overbruggingskrediet voor het resterende deel van 2005. De overbruggingskredieten bestonden uit middelen uit het Fonds Economische Ontwikkeling. Vanaf medio 2005 werden middelen uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) toegekend. Het 2de overbruggingskrediet maakt met terugwerkende kracht deel uit van de subsidiebeschikking blijven innoveren.

Fase 3 - Blijven innoveren (juli 2005 t/m juni 2007)

December 2005 wordt de subsidiebeschikking ‘blijven innoveren’ afgegeven voor de periode medio 2005 – medio 2007. Het betreft € 150.000. uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), € 50.000 van de provincie en € 300.000 uit het FEO van de gemeente Almere (waarvan al €100.000 was bevoorschot).

Fase 4 - Werk maken van kennis (vanaf januari 2007)

Al in 2005 wordt Almere Kennisstad als potentieel project voor de Investeringsimpuls Flevoland-Almere (IFA) beschouwd. September 2006 besluit het college het project ‘Stichting Almere Kennisstad/Innovatiefonds’ voor te dragen bij de provincie voor het convenant IFA.⁴⁹ Het bedrijfsplan ‘blijven innoveren en leren’ vormt de basis.⁵⁰ Het college van Gedeputeerde Staten oordeelt positief.

December 2006 ondertekenen de colleges van Almere en Flevoland het convenant.⁵¹ Voor het project ‘Stichting Almere Kennisstad/Innovatiefonds’ wordt € 6,3 mln. gereserveerd voor 4 jaar.⁵² Van dit bedrag is later € 4 mln. geormerkt voor de

⁴⁷ Raadsbesluit 27 februari 2003

⁴⁸ uit het Almeerse Fonds Economische Ontwikkeling (FEO)

⁴⁹ Subsidie beschikking ‘werk maken van kennis’, 20 mei 2008, p. 1

⁵⁰ Voorstel aan B&W investeringsimpuls Flevoland-Almere (IFA), 7 september 2006

⁵¹ Het IFA betreft een investering van € 100 mln. in 10-15 jaar in de verstedelijkingsopgave van Almere.

⁵² Andere projecten zijn ICT infrastructuur, International New Town Institute en Themapark Public health.

Gemeente Almere

'Pieken in de Delta'-projecten Turing Instituut Almere (zie 2.2.3) en Exser (zie 2.2.1).⁵³

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

De stichting beheert een innovatiefonds (€ 1.750.000) voor de ontwikkeling en cofinanciering van projecten. Markt en andere overheden moeten eenzelfde bedrag bijleggen.⁵⁴

Datum
1 november 2008

Pagina
22/3

Omdat 'implementatie van administratieve aspecten'⁽⁵⁵⁾ van het IFA-programma tijd kostte, kon de gemeente in 2007 geen IFA-middelen naar de stichting overmaken. Daarom verstrekke het college 26 juni 2007 een overbruggingskrediet van € 350.000. De raad is geïnformeerd over de bevoorschotting.⁵⁶ 11 december 2007 verstrekt het college wederom een overbruggingskrediet (€504.017).⁵⁷ Mei 2008 ontvangt Almere Kennisstad een laatste voorschot voor jaarschijf 2007 van €211.156.⁵⁸ Eind augustus volgt een eerste voorschot voor jaarschijf 2008 van €300.000.

	2007	2008	Totaal
Bijdrage gemeente	€ 200.000	€ 100.000	€ 300.000
Bijdrage IFA - Stichting	€ 250.000	€ 375.000	€ 2.375.000
- Innovatiefonds	€ 800.000	€ 950.000	
Totaal	€ 1.250.000	€ 1.425.000	€ 2.675.000

⁵³ Projectovereenkomst Provincie-gemeente

⁵⁴ Voorstel aan B&W investeringsimpuls Fllevoland-Almere (IFA), 7 september 2006

⁵⁵ Model-projectovereenkomst, model-subsidiebeschikking

⁵⁶ 3 juli 2007

⁵⁷ Subsidie beschikking 'werk maken van kennis', 20 mei 2008, p. 2

⁵⁸ € 1.050.000,00 minus de voorschotten van 2007 = € 211.156,-

Gemeente Almere

Bijlage 2 – Projectenoverzicht

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

Datum
1 november 2008

Pagina
23/3

Fase 1 - I-visie (juli 2001 t/m maart 2005) en Fase 2 (overbruggingsfase)

Projectnaam	Uitvoerder(s)	Subsidie	Cofinanciering	Resultaten
Fiber to the Home. Studie naar breedbandig aansluitnetwerk	Gemeente Almere / KPN	215.999	Gelijk bedrag en aantal uren geïnvesteerd (KPN)	Almere Fiber Project is op basis van de studieresultaten gestart. Er is een <i>VrijMarktNet</i> model ontwikkeld dat de basis vormt onder het huidige stadsbrede glasvezelnetwerk
Tussen de Vaarten. Onderzoek naar de mogelijkheden van domotica en de kosten voor de doelgroep senioren en mensen met een handicap	WVA	19.966	38.525 (WVA)	Op grond van de studieuitkomsten hebben de woningbouw corporaties geïnvesteerd in het voorbereiden van 200 woningen in Tussen de Vaarten op domotica toepassingen.
Gezondheidsportaal. Studie naar het opzetten van een digitaal gezondheidsportaal op Internet waarbij verschillende vormen van zorg bijeen worden gebracht	ZIA Consult	95.317	uren (ZIA Consult)	Het draagvlak voor implementatie is verbreed en er is een hechtere samenwerking tussen lokale zorgverleners tot stand gebracht. Op basis hiervan is besloten tot een pilot project.
E-Captains. Workshops voor leerkrachten van het basisonderwijs om hen bekend te maken met de nieuwe mogelijkheden van ICT in het onderwijs	IIE	12.400	2.000 (IIE)	Het draagvlak om ICT toe te passen in het basisonderwijs is verbreed. Het project heeft bijgedragen aan de contacten tussen IIE en het basisonderwijs die hebben geleid tot een grotere inzet van IIE studenten bij werkzaamheden in basisonderwijs.
Smart Homes. Gedurende 5 maanden heeft de ‘Slimste woning van Nederland in Almere’ gestaan waar de nieuwste toepassingen getoond werden.	Gemeente Almere	42.017	Het totale huis heeft als investering een bedrag van 800.000,00 gekost (Stichting Smarthomes)	De toepassingen zijn overgenomen in het woonbeleid voor ouderen en minder validen. Het bewustzijn van domotica en ‘smart living’ is versterkt. Smart Homes heeft bijgedragen aan het imago van Almere.
Digitaal Hoger Onderwijs Almere. Opleiding voor ICT professionals zonder HBO kwalificatie in deeltijd aangeboden.	IIE	174.500	38.400 (IIE)	Van de 15 studenten zijn er uiteindelijk 9 doorgedaan. Er is meer digitale lesstof ontwikkeld en een kennistoets. Belangstelling voor deeltijd HBO ICT opleiding is (nog) gering waardoor er geen 2 ^e opleiding is gestart. Wel is de methode onderdeel geworden van het reguliere onderwijs-aanbod van het IIE.

Gemeente Almere

Vervolg Bijlage 2 – Projectenoverzicht

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

Datum
1 november 2008

Pagina
24/3

Projectnaam	Uitvoerder(s)	Subsidie	Cofinanciering	Resultaten
Media – Educatie. Internet cursussen voor beginners in de vestigingen van de bibliotheek en door inzet van de digibus.	Bibliotheek Almere	160.639	45.378 (Bibliotheek)	De bibliotheek gaat door met het verzorgen van laagdrempelige cursussen over media – educatie. Ook de digibus blijft een jaar langer operationeel. Gebleken is dat er vraag is ontstaan naar cursussen over het gebruiken van het Internet voor specifieke aandachtsgebieden en doelgroepen. De opgedane ervaringen worden o.m. gebruikt voor het inrichten van de nieuwe bibliotheek.
Digitaal filiaal ROCf. Onderzoek naar de behoefte van leerlingen en allochtone volwassenen inzake onderwijs op afstand door inzet van Internet en E-mail. De vraag hierbij is: “In hoeverre is Internet een geschikt didactisch leermiddel?”.	ROC Flevoland	20.420	840 uren (ROCf)	Gebleken is dat de voordelen van internetonderwijs onvoldoende opwegen tegen de onderwijskundige meerwaarde van klassieke en face-to-face onderwijsvormen voor de doelgroep allochtone volwassen cursisten.
E – Boast. Alle openbare basisscholen worden voorzien netwerk computers en de leerkrachten worden getraind en begeleid in de onderwijskundige toepassingen van Internet.	BCOO	497.647	Tussen de 3.272.727,20 en 3.500.000,00 geïnvesteerd (Gemeente Almere en BCOO)	Alle openbare basisscholen zijn voorzien van netwerk computers die op een professionele basis worden beheerd, waardoor de kosten aanzienlijk dalen en de kwaliteit enorm toeneemt. Er zijn nieuwe projecten uit voortgevloeid. O.a. Almere SimCity en stimulering van leerkrachten om ICT nog meer in te zetten. Inmiddels is er geïnvesteerd in een tweede generatie hardware en software voor het onderwijs in Almere.
Brandveiligheid Stichtse Kant. Onderzoek naar de invloed van het gebruik van video- en brandmeldinstallaties op de veiligheid.	Brandweer Almere	26.600	100 uren out of pocket kosten (Brandweer Verzekeringsbranche)	De geavanceerde en veel belovende systemen zijn te duur en wegen niet op tegen alternatieve meer (klassieke) vormen van brandpreventie en -bestrijding.
Abrinet. Ontwikkeling van een website voor verstandelijk gehandicapten, hun ouders en verzorgers.	ABRI	68.067	uren (ABRI)	www.hethondje.nl is werkend opgeleverd waardoor het voorzieningen niveau is versterkt. Een innovatief voorbeeld van websites. Nog steeds veel gebruikt (9.000 unieke bezoekers per maand) met toevoeging van meer functionaliteit.

Gemeente Almere

Vervolg Bijlage 2 – Projectenoverzicht

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

Datum
1 november 2008

Pagina
25/3

Projectnaam	Uitvoerder(s)	Subsidie	Cofinanciering	Resultaten
Internet Community Sociale Cohesie . Een op Internet virtuele ontmoetingsplaats voor burgers, verenigingen, maatschappelijke organisaties en bedrijven die betrokken zijn bij het thema Sociale Cohesie in Almere.	Gemeente Almere	72.605	500 uur + 4.537,00 268 uren 22.689,00 (DMO ICTNN Sociale cohesie gelden)	De internet community bleek niet in staat een eigen dynamiek te genereren waardoor er geen publiek debat ontstond en de betrokkenheid van Almeerders bij hun stad niet werd vergroot. Het project heeft wel inzicht opgeleverd met welke valkuilen rekening gehouden moet worden bij internet communities.
Almere XS Pack. Voorstudie naar realisatie nieuwe breedbandinfrastructuur	KPN	n.v.t.	n.v.t. (KPN Gemeente Almere)	Besloten is om niet verder te gaan met het concept Almere XS Pack. Uitkomsten zijn mede gebruikt voor voorbereiding Almere Fiber Pilot.
Beter Wonen. Speelt in op ICT ontwikkelingen die zich bevinden op het snijvlak van wonen, welzijn, service en zorg.	Stichting Domare	103.500	50.000,00 20.000,00 (Domare Inter Access)	Op basis van de resultaten is het project "Wijkportaal Archipel" geformuleerd gericht op de realisatie van een buurtportaal.
Breedbandproef Staatsliedenwijk (BPS). Almere Fiber Pilot	Gemeente Almere	35.474	110.000,00 (Min EZ)	1.700 woningen en 500 bedrijven hebben de beschikking over een breedband glasvezel netwerk. Er worden allerlei diensten ontwikkeld. Er is door de gemeente en private partijen flink geïnvesteerd. De opgedane ervaringen met aanleg, beheer en ontwikkeling zijn verwerkt in het stadsbrede glasvezelnetwerk van Almere.
I-Café. Businessplan voor een internetcafé.	Keunen Holding	50.000,00	105.600,00 (Almere Rulez ondernemer)	Businessplan opgeleverd. Niet tot uitvoering gekomen door ontbreken ondernemer.
Breedband Beeldbibliotheek. Mogelijk maken om filmfragmenten te bekijken op PC's (bij de bibliotheek en op VO-school).	Bibliotheek Almere	75.000,00	350.000,00 75.000,00 (Digital Film Center Externe partij)	Nieuwe inzichten verkregen over de mogelijke uitbreiding van het dienstenaanbod door de bibliotheek m.b.t. de educatieve inzet van ICT die dient aan te sluiten op de onderwijskundige praktijk van het reguliere VO. De kosten zijn echter te hoog voor een vervolg actie.
PC – Thuis. Deelnemers aan het project <i>thuis een PC</i> worden getraind waardoor men gestimuleerd wordt om sociaal te activeren of naar werk door te stromen.	Sociale Dienst	183.000	200 uren (Dienst SoZa)	Gezien de positieve tussenevaluatie overweegt de gemeente het PC – Thuis project op te nemen in het instrumentarium om deze doelgroep te leiden naar werk.

Gemeente Almere

Vervolg Bijlage 2 – Projectenoverzicht

Projectnaam	Uitvoerder(s)	Subsidie	Cofinanciering	Resultaten
Digitale Marktplaats. Een digitale gouden gids voor het bij elkaar brengen van vraag en aanbod.	Platform Almere I-CiTy	110.000	30.200,00 1.920,00 7.880,00 (Dutch E-com Euroshop Platform I-City)	Tijdens de bouw van de website bleek dat er vanuit het MKB ook belangstelling is voor up-to-date branchegegevens. Vraag en aanbod komen bijeen. De website is als een 4 ^e ronde project met behulp van o.a. EU gelden vermarkt.
De Fonologische Computer. Op twee scholen van het VO zijn 180 ll. met een dyslectie getraind in het gebruik van spraakherkenningssoftware waardoor betere verwerking van de leerstof en het beter leren lezen en spellen wordt nagestreefd.	Daltonschool Helen Parkhurst	39.800	18.420,00 8.200,00 17.580,00 (Scholen Kanteff A. Huisbrink)	De argumentatie voor het gebruik van deze software is wetenschappelijk onderbouwd. De scholen continueren de inzet van een PC en het gebruik van de software en andere scholen overwegen deze toepassing ook te implementeren.
CKV Cultureel Digitaal. Workshops over culturele, educatieve en creatieve toepassingen van digitale media	CKV	76.500	12.774,00 2.951,00 (CKV Cursusgeld)	Scholen hebben enthousiast deelgenomen aan de aangeboden workshops voor het programma jaar 2003 - 2004.
Scoren in Bedrijfssectoren. Bedrijven worden uitgenodigd om themagerichte lessen en excursies te ontwikkelen voor ll. van het basisonderwijs en het VMBO.	Technocentrum	80.000	18.500,00 36.000,00 19.800,00 (Technocentrum Bedrijfsleven Onderwijs)	Het programma van het Technocentrum is uitgevoerd en heeft meer belangstelling gewekt voor techniek.
Vorbereiding Pilot Gezondheidsportaal. Stimulering van alle zorgpartijen om te komen tot een intensieve samenwerking ter voorbereiding van de pilot voor het gezondheidsportaal.	ZIA Consult	155.000	20.000,00 + uren ter waarde van 60.000,00 (ZIA Consult)	Het systeem is werkend opgeleverd. Ondanks medewerking van verzekeraar is de pilot door problemen in de uitvoering en verzet van de Zorggroep Almere niet doorgeslagen.

Vervolg Bijlage 2 – Projectenoverzicht

Projectnaam	Uitvoerder(s)	Subsidie	Cofinanciering	Resultaten
SIAM (Stimulering van ICT in het Almeerse MKB). Ontwikkeling van een aantal ICT-middelen zodat kansen herkend, gekwalificeerd en benut kunnen worden voor en door het MKB.	Emexus	120.000	20.000,00 10.000,00 10.000,00 10.000,00 (Emexus XB Itraction PWC)	De beeldvorming is versterkt dat in Almere wordt gewerkt aan (nieuwe) ICT toepassingen voor het MKB. Er is flinke interesse getoond voor deelname vanuit het MKB.
Domotion. Onderzoek of telewerken in verschillende vormen een bijdrage kan leveren aan de verbetering van de bereikbaarheid, het economische vestigingsklimaat en de leefbaarheid van de regio Amsterdam.	Kerngroep Gemeente Secretarissen Regio	152.000	53.000,00 82.000,00 223.000,00 (XB TNO Regio Amsterdam)	Kennis en expertise van verschillende organen is gebundeld in een kerngroep. De realisatie van telewerkvoorzieningen worden meegenomen in de ontwikkeling van nieuwe wijkcentra in de stand. Imago verbetering van Almere, die op het gebied van telewerken aan de weg timmert. Inmiddels geconcretiseerd in het concept van Smart Work Centers.

Fase 3 - Blijven innoveren (juli 2005 t/m juni 2007)

Projectnaam	Uitvoerder(s)	Subsidie	Cofinanciering	Resultaten
Infomere. Het in de markt zetten en gedurende 1 jaar ondersteunen, onderhouden en verzamelen van verschillende data van en voor het MKB als intermediair optreden naar andere in het veld opererende organisaties (o.a. Syntens) en onderzoek naar het verder uitrollen van de marktplaats in Nederland.	Platform I-CiTy	192.500	55.000,00 100.000,00 10.000,00 15.000,00 (Gem. Almere Platform I-CiTy Red BV ,Van Bragt BV)	Is goed gebruik gemaakt van de dienstverlening. Blijkt in eerste instantie geen definitief uitvoerende organisatie voor te vinden. Inmiddels opgepakt door oorspronkelijke initiatiefnemers. Url en software in bruikleen gegeven aan de ondernemers vooruitlopend op een werkend businessplan.

Vervolg Bijlage 2 – Projectenoverzicht

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

Datum
1 november 2008

Pagina
28/3

Projectnaam	Uitvoerder(s)	Subsidie	Cofinanciering	Resultaten
Selfcare Planning Flevoziekenhuis (@ppointment). Internet site voor het contact tussen patiënt en ziekenhuis m.b.t. het maken van afspraken en ter verbetering van de informatievoorziening naar patiënt.	Flevo-ziekenhuis	172.000	34.400,00 75.000,00 24.000,00 24.000,00 (Gem. Almere, Ziekenhuis, Da Vinci, Shared Values)	Werkend opgeleverd. Inmiddels doorontwikkeld en uitgebouwd tot een volwaardig patiënteninformatiesysteem. Het systeem is verkocht aan ziekenhuizen in Zeeland, Zoetermeer (Langeland) Dokkum, Nieuwegein (Antonius) en Leiden en 5 ziekenhuizen staan op het punt te tekenen waaronder een academisch ziekenhuis en 2 topklinische ziekenhuizen.
Web in de Wijk	Almere Kennisstad (via Brekend Vaatwerk)	70.000	163.071 171.297 293.607 (EFRO/prov Gem. Almere Brekend Vaatwerk en onderaannemers)	Werkend opgeleverd. Wordt nog steeds gebruikt in de wijken Verzetswijk en Tussen de Vaarten. Inmiddels afgesloten met een negatief financieel resultaat door een verlaagde bijdrage van Europa (EFRO). www.mijnwebintussendevaarten.nl/portaal en www.parkwijkalmere.nl

Fase 4 - Werk maken van kennis (vanaf januari 2007)

Projectnaam	Uitvoerder(s)	Subsidie	Cofinanciering	Resultaten
CreatIT in de polder. Masterplan voor de inrichting van leerwerk(doe)centra in Flevoland waar het MKB en onderwijs elkaar ontmoeten. In Almere toegespitst op de creatieve industrie.	Techno-centrum Flevoland en ROC Flevoland	24.228	uren (TCF ROCF PABO IIE DCB)	Het masterplan is opgeleverd en vormt de basis voor een subsidieaanvraag Innovatiearrangement van Het Platform Beroepsonderwijs (ratio 2,3 op 0,9 mlj. euro). Gelijktijdig wordt een op de creatieve industrie toegespitste aanvraag ingediend voor PidD (ratio 1,0 op 0,5 mlj. euro).
Turing Instituut Almere (TIA). Wetenschappelijk instituut voor het ontwikkelen en vermarkten van heterogene multi agent systemen als exponent van artificiële intelligentie	Stichting Valorisation Bridge	275.521	335.616 (tot zover) 29.750 47.600 2.380 (Emotional Brain OMFL Provincie KvK)	Ontwikkeld in opdracht van AKS en voor subsidie PidD in aanmerking gebracht (ratio 8 op 4 mlj euro). Eerste aanvraag afgewezen, 2 ^e aanvraag goedgekeurd, thans in onderhandelingsfase over bijdrage. Annex aan het TIA is een specifiek investeringsfonds voor bedrijven in deze sector ontwikkeld in samenwerking met Technopartner.

Gemeente Almere

Vervolg Bijlage 2 – Projectenoverzicht

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

Datum
1 november 2008

Pagina
29/3

Projectnaam	Uitvoerder(s)	Subsidie	Cofinanciering	Resultaten
Smart Work Centers. Inrichting van de eerste van een keten van multi-service werkcentra	Quality Centre	29.361	100.000 50.000 150.000 (Cisco Gem. Almere Quality Centre)	Ontwikkeld door het Quality Centre en Cisco in samenwerking met de gemeente Almere en de gemeente Amsterdam. AKS is begunstigde van de door Cisco beschikbaar gestelde telepresence faciliteit. Productie promofilm Almere in relatie tot ICT-gebruik.
Digitale Wooncoach (DWC). Webbased informatie- en transactiesysteem ter ondersteuning van particulier opdrachtgevers in de bouw	AKS	95.200		Opdracht gegund aan TNO Bouw en Ondergrond. Voorlopig ontwerp van een dergelijk systeem (DWC) is aangeboden aan de gemeente Almere.
Veiligheid in en om zorgwoningen. Verkenning van de problematiek van (sociale) veiligheid in en om kleinschalige projecten met zorgwoningen en daarop toegesneden ICT-oplossingen	Stichting Paladijn/ Stichting Woonmere	19.951	uren (Smarthomes Paladijn Woonmere IIE)	Dit project heeft inzicht opgeleverd over hoe huidige en toekomstige kleinschalige projecten met zorgwoningen de sociale veiligheid kunnen verbeteren, veelal met behulp van ICT-oplossingen. Het eindrapport wordt – na interne bewerking – ter beschikking gesteld van bestaande en nieuwe initiatieven.
Beeldcommunicatie: programma ‘Beelden Zeggen Meer’ bestaande uit - Zorg-TV - School-TV - Buurt-TV Inzet van beeldcommunicatie-technieken in de zorg, het onderwijs en in buurten.	Kwintes / Triade (zorg) Ymere (buurt)	175.649	Wordt aan gewerkt (Isolectra Pro Impact Brevidius Kwintes Triade Flevoziekenh. OBS)	Omvangrijk programma opgezet. Pilot in de zorg (zorg op afstand) start einde 2008. Proef met interactieve les afgerond. 2 ^e proef wordt voorbereid. Businesscase buurt-tv afgerond. Deelnemende partijen verzamelen en verleiden tot investeringen.
Medicatieveiligheid. Convergentie van verschillende ICT-systemen voor distributie en gebruik van medicijnen ter terugdringing van de kosten en gevaren van onjuist gebruik.	Simpill / Pillkey	22.218		Projectplan uitgewerkt en subsidieaanvraag voorbereid voor M&ICT. Gestrand op intrekken medewerking van de Meeregaard.

Gemeente Almere

Vervolg Bijlage 2 – Projectenoverzicht

Titel
Evaluatie Almere Kennisstad

Datum
1 november 2008

Pagina
30/3

Projectnaam	Uitvoerder(s)	Subsidie	Cofinanciering	Resultaten
Wireless Almere. Verkenning van de haalbaarheid van een stedelijk draadloos (wifi) netwerk	Hopling	geen		Deze verkenning heeft opgeleverd dat er geen businesscase en onvoldoende draagvlak is voor een dergelijk netwerk door - onvoldoende zakelijke gebruikers door concurrentie van andere netwerken (voldoende marktwerking) - maatschappelijke weerstand tegen de (vermeende) schadelijke stralingseffecten van netwerkapparatuur. Het project is daarom gestopt.

Gemeente Almere

